

Energi & klimaregnskap 2021

SpareBank 1 Sørøst-Norge

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter hele driften til SpareBank 1 Sørøst-Norge, konsern og filialer.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-1 er basert på denne.

Reporting Year Energy and GHG Emissions

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO ₂ e	Utslippsandel %
Transport total				77.4	18.2	7.8 %
Bensin		6,795.4	liter	65.8	15.9	6.8 %
Diesel (NO)		1,112.2	liter	11.6	2.3	1.0 %
Scope 1 total				77.4	18.2	7.8 %
Elektrisitet total				3,104.1	96.2	41.4 %
Elektrisitet Nordisk miks		3,104,058.0	kWh	3,104.1	96.2	41.4 %
Fjernvarme total				1,258.7	18.4	7.9 %
Fjernvarme Norsk miks		1,258,683.0	kWh	1,258.7	18.4	7.9 %
El-biler total				162.5	5.0	2.2 %
Elbil Nordisk		162,509.0	kWh	162.5	5.0	2.2 %
Scope 2 total				4,525.2	119.6	51.5 %
Avfall total				-	16.3	7.0 %
Papiravfall, resirkulert		16,783.0	kg	-	0.4	0.2 %
Restavfall, forbrenning	Inkluderer 420 kg isolasjon. 5200kg av restavfallet er fra renoveringsprosjekt	30,886.0	kg	-	15.5	6.7 %
Treavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	2,980.0	kg	-	0.1	-
Glassavfall, resirkulert		1,264.0	kg	-	-*	-
Organisk avfall, resirkulert		4,698.0	kg	-	0.1	-
EE-avfall, resirkulert		590.0	kg	-	-*	-
Plastavfall, resirkulert		1,406.7	kg	-	-*	-
Metallavfall, resirkulert	Komplekst jern. Renoveringsprosjekt	1,540.0	kg	-	-*	-
Gipsavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	7,740.0	kg	-	0.2	0.1 %
Minerallullavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	1,120.0	kg	-	-*	-
Restavfall, resirkulert		1,857.0	kg	-	-*	-
Tjenestereiser total				-	78.2	33.7 %
Innenlands flyreise, RF		71.0	Flyturer	-	8.1	3.5 %
Km-godtgjørelse		413,967.0	km	-	69.7	30.0 %
Km-godtgjørelse, elbil		55,434.0	km	-	0.4	0.2 %
Scope 3 total				-	94.6	40.7 %
Total				4,602.7	232.4	100.0 %
KJ			16,569,631,540.8			

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2021
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	-**
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	23.4
Total markedsbasert	tCO ₂ e	136.2

SpareBank 1 Sørøst-Norge hadde i 2021 et totalt klimagassutslipp på 232,4 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). I 2021 slo bankene SpareBank 1 BV og SpareBank 1 Telemark seg sammen og ble SpareBank 1 Sørøst-Norge. SpareBank 1 BV hadde utslipp på 182 tCO₂e i 2020 og SpareBank 1 Telemark hadde et utslipp på 74,8, totalt 256,8 tCO₂e. På tross av dette har det vært en nedgang i utslippene på 9,5% eller 24,4 tCO₂e. En viktig grunn til den betydelige nedgangen har vært påbudet om hjemmekontor på grunn av Covid-19 pandemien. Dette har ført til at det har vært et lavere forbruk av elektrisitet på kontorene, samt at det har vært færre forretningsreiser. Pandemien har også ført med seg nye arbeidsvaner og digitale møter, som også reduserer behovet for å reise.

Scope 1:

Transport: Faktisk forbruk av fossilt brensel i selskapets kjøretøy (eide, leide og leaset). Forbruk av diesel (B5) og bensin står i 2021 for utslipp tilsvarende 19,2 tCO₂e. Dette er en reduksjon på 0,9 tCO₂e sammenlignet med 2020.

Scope 2:

Elektrisitet: Målt forbruk av elektrisitet i leide lokaler/bygg. Tabellen viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet med den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Nordisk miks. Nordisk miks er laget med et vektet gjennomsnitt av den svenske, norske, danske og finske faktoren basert på tall fra IEA. Norge er en del av et felles nordisk kraftmarked og det er dermed naturlig å velge Norden som en geografisk avgrensning da dette best representerer det kraftmarkedet Norge opererer i, ihht GHG protokollen (side 53 i Scope 2 Guidance). Utslippsfaktoren er redusert fra 41 gCO₂e per kWh i 2020 til 31 gCO₂e per kWh i 2021, noe som tilsvarer en reduksjon på 24%. Utslipp fra elektrisitet tilsvarer 96,2 tCO₂e og utgjør 54,8 % av det totale utslippet. Utslipet fra elektrisitet ble redusert med 32,8 tCO₂e.

***Markedsbasert elektrisitet har null utslipp i 2021 fordi det er kjøpt inn opprinnelsesgarantier.*

Fjernvarme: Målt forbruk av fjernvarme i leide lokaler/bygg. Utslipet fra «Varme, avfallsforbrenning 70% (Nordisk)» har hatt en reduksjon fra 4,3 tCO₂e i 2020 til 0 i 2021. Dette er fordi fjernvarmen har en høyere grad av fornybar energi og fra 2021 er det dermed mer riktig å benytte «Fjernvarme, norsk miks» for all fjernvarme. Utslipp fra fjernvarme i 2021 tilsvarer 18.4 tCO₂e og tilsvarer 10.4%.

Scope 3:

Avfall: Totale utslipp fra generert avfall. Utslipp fra avfall er kalkulert frem til stadiet hvor avfallet defineres som en ny ressurs. For resirkulerte fraksjoner så betyr det transporten frem til gjenvinningsstasjonen. For forbrenning av avfall inkluderer dette både transport og forbrenningen. Totale utslipp fra avfall i 2021 er 16,3 tCO₂e. En andel av dette kom fra et renoveringsprosjekt gjennomført i 2021.

**Enkelte avfallskategorier vises med null i utslipp fordi de slipper ut mindre enn 0,1 tCO₂e. Utslipet blir fortsatt tatt med i totale utslipp, men beregningen syns ikke i tabellen fordi det er veldig lavt.*

Flyreiser: Totale utslipp fra flyreiser i 2021 er 8,1 tCO₂e. Flyreiser har hatt en økning fra 2020, som skyldes sammenslåingen med SpareBank 1 Telemark.

Km-godtgjørelse: I 2021 er det et totalt utslipp på 11,5 tCO₂e fra bensin/dieselbil og 0,4 tCO₂e fra elbiler

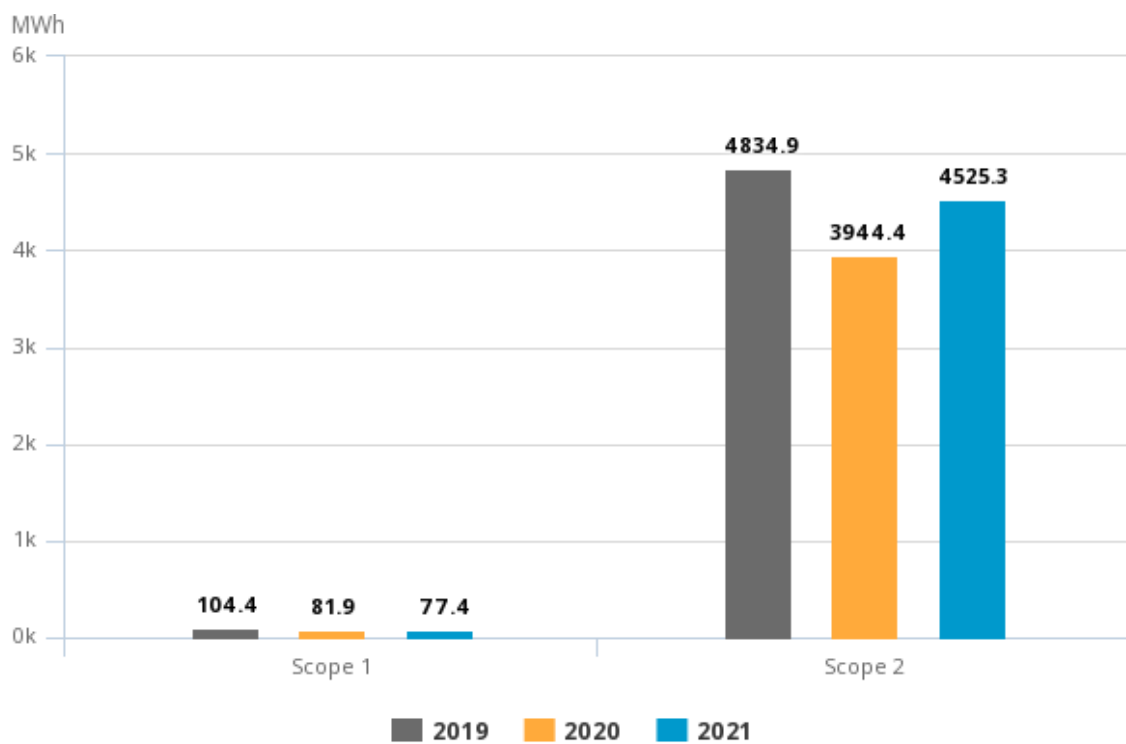
Historiske data fra SpareBank 1 BV og SpareBank 1 Telemark har blitt lagt inn i samme klimaregnskap og det vil derfor være noen ulikheter fra rapportering i 2020. De mest vesentlige kategoriene for endring i utslipp er elektrisitet, avfall og forretningsreiser.

Årlige klimagassutslipp

Kategori	Forklaring	2019	2020	2021	% endring fra forrige år
Transport total		25.0	19.1	18.2	-4.4 %
Bensin		19.4	14.3	15.9	11.5 %
Diesel (NO)		5.6	4.8	2.3	-51.7 %
Scope 1 total		25.0	19.1	18.2	-4.4 %
Elektrisitet total		143.4	129.0	96.2	-25.4 %
Elektrisitet Nordisk miks		143.4	129.0	96.2	-25.4 %
Fjernvarme total		18.8	6.4	18.4	185.0 %
Fjernvarme Norsk miks		17.6	6.4	18.4	185.0 %
Fjernkjøling NO/Arendal		1.2	-	-	-
El-biler total		2.1	0.5	5.0	912.6 %
Elbil Nordisk		2.1	0.5	5.0	912.6 %
Fjernvarme generelt total		6.7	4.3	-	-36.9 %
Varme avfallsforbr. 70% (Nordisk)		6.7	4.3	-	-100.0 %
Scope 2 total		171.1	140.2	119.6	-14.7 %
Tjenestereiser total		149.2	76.5	78.2	2.2 %
Km-godtgjørelse		134.2	70.0	69.7	-0.4 %
Km-godtgjørelse, elbil		0.1	0.2	0.4	111.3 %
Kontinental/nordisk flyreise RF		5.1	1.4	-	-100.0 %
Interkontinental, RF		4.5	1.1	-	-100.0 %
Hotellovernatting, Norden		2.8	1.2	-	-100.0 %
Hotellovernatting, Europa		0.2	-	-	-100.0 %
Innenlands flyreise, RF		2.2	2.3	8.1	255.8 %
Tog (NO)		-	0.2	-	-100.0 %
Buss (NO)		-	0.1	-	-100.0 %
Avfall total		21.8	16.7	16.3	-2.0 %
Papiravfall, resirkulert		0.8	0.4	0.4	-12.7 %
Gipsavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	-	-	0.2	100.0 %
Restavfall, forbrenning	Inkluderer 420 kg isolasjon. 5200kg av restavfallet er fra renoveringsprosjekt i 2021.	20.7	16.0	15.5	-3.3 %
Treavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	-	-	0.1	100.0 %
Glassavfall, resirkulert		-	-	.*	296.2 %
Plastavfall, resirkulert		-	-	.*	244.8 %
Restavfall, resirkulert		0.1	0.1	.*	-57.0 %
EE-avfall, resirkulert		-	-	.*	-39.5 %
Organisk avfall, resirkulert		0.1	0.1	0.1	8.1 %

Metallavfall, resirkulert	Komplekst jern. Renoveringsprosjekt	-	-	.*	100.0 %
Mineralullavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	-	-	.*	100.0 %
Vannforbruk total		0.7	0.5	-	-24.1 %
Kommunalt vann		0.7	0.5	-	-100.0 %
Papir total		3.6	3.8	-	6.1 %
Papir (Kontor)	Kontorpapir (eco)	0.8	0.7	-	-100.0 %
Toalettppapir		2.8	3.1	-	-100.0 %
Scope 3 total		175.3	97.5	94.6	-3.0 %
Total		371.3	256.8	232.4	-9.5 %
Prosentvis endring		100.0 %	-30.8 %	-9.5 %	

Årlig energiforbruk(MWh) Scope 1 & 2

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2019	2020	2021
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	750.3	254.4	-
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	777.9	265.6	23.4
Total markedsbasert	tCO ₂ e	978.2	382.1	136.2
Prosentvis endring		100.0 %	-60.9 %	-64.4 %

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2019	2020	2021	% endring fra forrige år
Scope 1 + 2 utslipp (tCO ₂ e)		196.0	159.3	137.9	-13.5 %
Totale utslipp(S1+S2+S3) (tCO ₂ e)		371.3	256.8	232.4	-9.5 %
Totalt energiforbruk Scope 1+2 (MWh)		4,939.3	4,026.3	4,602.7	14.3 %
kg CO ₂ e (s1+s2+s3)/årsverk		709.9	491.9	424.9	-13.6 %

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarder under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, NF₃, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll over (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1: Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de syv klimagassene).

Scope 2: Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale brutto produksjonsmikser fra International Energy Agency's statistikk (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmikser basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitetsforbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (markert). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøp elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles *residual mix*, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren. **Scope 3:** Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoffer etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

[Department for Business, Energy & Industrial Strategy](#) (2020). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2021). CO₂ emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris. IEA (2021). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2021). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, <http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). <http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

AIB, RE-DISS (2021). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan være aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes